

РЕШЕНИЕ

№ 212

гр. Перник, 04.03.2022 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

РАЙОНЕН СЪД – ПЕРНИК, II ГРАЖДАНСКИ СЪСТАВ, в публично заседание на двадесет и трети февруари през две хиляди двадесет и втора година в следния състав:

Председател: Симона Пл. Кирилова

при участието на секретаря Даниела Т. Асенова
като разгледа докладваното от Симона Пл. Кирилова Гражданско дело № 20211720104378 по описа за 2021 година

Производството е по реда на чл. 235, ал. 1 ГПК.

Образувано е по искова молба на „БДЖ-Товарни превози“ ЕООД срещу Д.П.И...

Ищецът твърди, че на 29.10.2015 г. между страните бил сключен договор за повишаване на квалификацията (преквалификация) за придобиване на професионална квалификация „****“, във връзка с подадено от ответница-та на 03.09.2015 г. заявление да бъде включена в съответен курс за придобиване на правоспособност „****“. Ищецът включил ответницата в обучението и организирането на провеждането на курса, като за проведеното обучение на от-ветника било издадено удостоверение за професионално обучение от 02.06.2016 г. Поддържа се, че в договора за повишаване на квалификацията, било предвидено задължение на ответника да работи при работодателя за срок от 5 години след за-вършване на обучението, съответно – и отговорност при неспазване на срока, изразяваща се във възстановяване на изразходваните от работодателя средства във връзка с обучението – такси, платен служебен отпуск, разходи за допълнителни въз-награждения на обучаващото лице и др., съразмерно на неотработения срок. По-сочва се, че на 01.10.2018 г. – преди изтичане на петгодишния срок, ответницата по-дала заявление за прекратяване на трудовото правоотношение по взаимно съгла-сие, което в последствие било прекратено със Заповед от 30.10.2018 г., считано от 01.11.2018 г. На 25.0.2018 г. ищецът уведомил ответницата, че дължи обезщетение по договора в размер на 2562,53 лв., съразмерно на неотработената част от угово-рения 5-годишен срок, но плащане не било извършено от нейна страна.

При изложените твърдения се иска Д.П.И.. да бъде осъде-на да заплати на „БДЖ-Товарни превози“ ЕООД сумата от 2562,53 лв., представля-ваща общия размер на неизработената сума по договора за преквалификация, за-едно със законната лихва върху главницата от депозиране на исковата молба до окончателното ѝ изплащане. Претендират се разноси.

Ответната страна в отговора на исковата молба, подаден в срока по чл.131, ал.1 ГПК, изразява становище за неоснователност на исковата претенция. Изясня-ва, че между

страните е било постановено съдебно решение по повод същия правен спор, прогласено за нищожно от въззивната инстанция. Уточнява, че работодателят едностранно е преместил нейното място на работа от гара Илиянци на гара Пирдоп, без да е било налице постигнато съгласие между работник и работодател за промяна на работното място. Поддържа, че такава уговорка не била постигната и в договора за обучение, нито работодателят е информирал служителката писмено и ѝ е предоставил информация за мотивите, наложили едностранна промяна на мястото на работа. Ответницата поддържа, че в началото е полагала труд на новото място на работа, тъй като се е надявала, че промяната няма да бъде постоянна, но в крайна сметка именно едностранната промяна на мястото на работа я мотивирала да прекрати трудовото правоотношение. Излага твърдения, че в договора за придобиване на професионална квалификация липсвали необходимите реквизити. Моли искът да бъде отхвърлен. В условията на евентуалност, въвежда възражение за прекомерност на претендираното от ищеца вземане с доводи, че самият той е бил неизправна страна по трудовото правоотношение.

Съдът, като съобрази доводите на страните и събраните по делото относими доказателства, поотделно и в тяхната съвкупност, съгласно правилата на чл. 235, ал. 2 ГПК и чл. 12 ГПК, намира за установено следното от фактическа и правна страна:

Районен съд Перник е сезиран с осъдителен иск с правно основание чл. 92, ал. 1, вр. чл. 79 ЗЗД, вр. чл. 234, ал. 3, т. 2, вр. т. 1, вр. ал. 1 КТ.

Уредбата на професионалната квалификация по КТ е изградена върху договорния принцип, като в рамките на договорната свобода на страните е установена известна закрила на труд – например максимален срок на задължението по чл. 234, ал. 3, т. 1 КТ за работа при този работодател.

Чрез клаузата за неустойка страните отнапред могат да обезпечат евентуални вреди от неизпълнението на конкретно задължение от гаранционен характер. Аналогично, съгласно чл. 234, ал. 3, т. 2 КТ с договора за повишаване на квалификацията страните могат да предвидят отговорност при неизпълнение на поетото от работника/служителя задължение да работи при работодателя определен срок. Целта на разпоредбата е работата в определения по чл. 234, ал. 3, т. 1 КТ срок при този работодател да компенсира разходите за обучение. Въпросът за размера на обезщетението е предоставен на договорната свобода на страните. Във всеки конкретен случай договорът следва да се тълкува по правилото на чл. 20 ЗЗД, като се търси действителната воля на страните и клаузите се схващат в смисъла, който най-пълно съответства на целта на договора, обичаите в практиката и добросъвестността.

Не се спори между страните, че същите са били обвързани от трудово правоотношение, макар да не са представени писмени доказателства в този смисъл – трудов договор или допълнително споразумение към него. Независимо от това, фактът, че служителката е полагала труд при ищцовото дружество се установява от приложените заповеди за използване на платен годишен отпуск, фишове за заплати, вкл. и заповед за прекратяване на трудово правоотношение на осн. чл. 326, ал. 1 КТ, от която е видно, че длъжността на ответницата е била „****, ***, РТЕ в Илиянци, Кремиковци, звено експлоатация“ към БЦСофия2.

Не се спори също така, че ответницата е била включена в курс за професионална квалификация и правоспособност „Ръководство движение“, за което работодателят е заплатил дължимата учебна такса, както и че разрешавал ползването на платен отпуск за 113 дни за времето на обучението, заплащан по реда на чл. 177 КТ. Съгласно данните от ССЧЕ, кредитирана от настоящия състав като изготвена компетентно и задълбочено, работодателят е направил разходи за обучение на ответницата в общ размер на 4838,43 лева, които включват заплащането на учебна такса и възнаграждение за ползван платен отпуск за 113 дни за времето на обучение. Експертът пояснява, че ответната страна е отработила 2 години, 3 месеца и 25 дни, което пропорционално на направените разходи за обучение се равнявало

на 2243,58 лева. Вещото лице посочва, че дължимото обезщетение е в размер на 2594,98 лева, което е пропорционално на направените разходи от работодателя (4838,43 лева) и неотработените дни (2 г., 8 м., и 5 дни).

Поддържа се, че с ответницата бил сключен Договор за повишаване квалификацията /преквалификация/ по реда на чл. 234, ал. 1 КТ, в който било предвидено задължение на ответника да работи при работодателя за срок от 5 години след завършване на обучението и отговорност за неспазване на срока – възстановяване на разходите, които работодателят е извършил във връзка с обучението.

В процесния случай не се установява сключването на описания в исковата молба договор за квалификация с предвидената отговорност за неизпълнение. Представеният по делото договор по чл. 234 КТ /л. 19/ е сключен между ищеца и друго лице – С.Г.М., като обучаващ се.

Макар между страните да не се спори, че ответницата се е обучавала за сметка на работодателя, в конкретния случай липсва представен по делото писмен договор, сключен конкретно между страните по настоящия спор, със задължителните съгласно чл. 234 КТ реквизити, установяващ конкретните постигнати между тях уговорки, включително и такива, предвиждащи отговорност за неизпълнение на ответницата, въпреки разпределената за това доказателствена тежест, което е формално основание искът да бъде отхвърлен като недоказан.

За пълнота на мотивите е необходимо да се добави следното.

Разпитана в с.з., свид. К.Б. изяснява, че работното място на ответницата се намирало на гара Илиянци и гара Кремиковци. Пояснява, че с устна заповед ответницата и свидетелката били са изпратени да работят на гара Пирдоп, което е станало през месец септември 2018 г., без да им е връчвана писмена заповед за командировка. Съдът кредитира показанията на свидетелката като еднопосочни, последователни и житейски логични.

Мястото на работа е съществена част от съдържанието на трудовото правоотношение – арг. чл. 66, ал. 1, т. 1 КТ. На основание чл. 118, ал. 1 КТ работодателят или работникът или служителят не могат да променят едностранно съдържанието на трудовото правоотношение освен в случаите и по реда, установени в закона.

Доколкото писмената форма е условие за действителността на трудовия договор, съответно всяко изменение на трудовото правоотношение следва да се извърши също в писмена форма – чл. 62, ал. 1 КТ, вр. чл. 119 КТ.

В конкретния случай не се представят писмени доказателства, съгласно чл. 119, вр. чл. 118 КТ, установяващи постигнато между страните по трудовото правоотношение съгласие в изискуемата от закона форма за промяна на мястото на работа от гара Илиянци в гара Пирдоп. Установено бе, че от м. септември 2018 г. до момента на прекратяване на трудовия договор (м. октомври 2018 г.) фактически по устно възлагане на работодателя е било променено работното място на ответницата от ж. п. гари в София (Илиянци и Кремиковци) на ж. п. гара в град Пирдоп. Липсва обаче писмено съгласие на страните за изменение на трудовото правоотношение, изразяващо се в промяна на работното място, като преместването в гр. Пирдоп е извършено **едностранно и устно** от работодателя.

Визираната промяна на работното място в друго населено място е съществена и не се обхваща от изключенията, посочени в чл. 118, ал. 2 КТ. Същевременно не е налице и командировка по смисъла на чл. 121 КТ, доколкото липсва заповед за командировка, съгласно Наредбата за командировките страната.

Извършената промяна на работното място в друго населено място представлява едностранно изменение от работодателя на съдържанието на трудовия договор, в противоречие с императивните норми на чл. 118 и чл. 119 КТ. Горният извод не се променя от обстоятелството, че ответницата е получавала допълнително възнаграждение, че е

работила в град Пирдоп, тъй като това не замества писменото съгласие на страните за промяна съдържанието на трудовия договор.

Съгласно чл. 327, ал. 1, т. 3 КТ работникът или служителят може да прекрати трудовия договор писмено, без предизвестие, когато работодателят промени мястото на работата. По аргумент на по-силното основание упражняването на това право може да се извърши и с едномесечно предизвестие, без необходимост да мотивира изявлението за едностранното прекратяване на трудовия договор.

В процесния случай, работодателят не е изправна страна по трудовото правоотношение – налице е виновно изпълнение на собствените му задължения, изразяващо се в едностранна промяна на работното място на служителя, в противоречие с изискванията на закона за форма и съгласие. Виновната страна за неизпълнението на уговорено задължение по чл. 234, ал. 3, т. 2 КТ, не може да търси обезщетение поради неспазено обещание на работника за работа за определен срок.

При приетата неизправност на ищеца, който претендира неустойката, не би могла да се приложи нормата на чл. 92 ЗЗД, която санкционира неизправната страна в полза на изправната. В съответствие с основния правен принцип, че никой не може да черпи права от собственото си противоправно поведение, работодателят не би могъл да претендира обезщетение за договорно неизпълнение, ако самият той не е изпълнил насрещните си задължения точно и добросъвестно. В практиката на ВКС трайно е отчитано обстоятелството изправна ли е страната, търсеща неустойка, като в този смисъл е и даденият отговор на правния въпрос в мотивите към Решение №134/20.12.2017 по дело №405/2016 на ВКС, постановено по реда на чл. 290 ГПК.

В заключение, следва да се посочи, че предвид липсата на представен писмен договор по чл. 234 КТ сключен между страните, не бе установено наличието на конкретна уговорка, предвиждаща задължение на ответницата да работи в конкретен срок при работодателя, съответно – и отговорност за неизпълнение на твърдяното задължение. Наред с това, съдът счита, че дори да бе установена подобна уговорка, в конкретния случай ответницата като служител законосъобразно е упражнила потестативното си право едностранно да прекрати трудовото правоотношение, като не са налице основания за ангажиране на отговорността ѝ за заплащане на обезщетение, при неизпълнението на задължения от страна на самия работодател. Поради изложеното исковата претенция следва да бъде отхвърлена като неоснователна.

По разноските:

На основание чл. 78, ал. 3 ГПК на ответната страна следва да бъдат присъдени сторените в настоящото производство разноски в размер на 450 лв., съгласно ДПЗ на л. 66 от делото.

Така мотивиран, съдът

РЕШИ:

ОТХВЪРЛЯ като **неоснователен** предявения от „БДЖ – ТОВАРНИ ПРЕВОЗИ“ ЕООД, ЕИК 175403856, със седалище и адрес на управление гр. София, р-н Средец, ул. „Иван Вазов“ № 3, представлявано от Управителя Иван Георгиев Личев чрез пълномощник инж. Атанас Георгиев Атанасов – Директор на Поделение за товарни превози – София, чрез юрк. Карамфилка Миленова **срещу** Д.П.И., ЕГН *****, с адрес гр. Перник, ул. „Голобръдска“ № 10 осъдителен иск с правно основание чл. 92, ал. 1, вр. чл. 79 ЗЗД, вр. чл. 234, ал. 3, т. 2, вр. т. 1, вр. ал. 1 КТ за заплащане на сумата от **2562,53 лева**, представляваща

неустойка (обезщетение) за неизпълнение на задължение за работа при работодателя за срок от 5 години след завършване на обучение, съразмерно на неотработения срок, съгласно Договор от 29.10.2015 г. за повишаване на квалификацията (преквалификация) за придобиване на професионална квалификация „****“, заедно със законната лихва върху главницата от депозиране на исковата молба до окончателното ѝ изплащане.

ОСЪЖДА БДЖ – ТОВАРНИ ПРЕВОЗИ“ ЕООД, ЕИК 175403856 да заплати на Д.П.И., ЕГН ***** на основание чл. 78, ал. 1 ГПК сумата от **450,00 лева** – разноси пред Районен съд Перник.

РЕШЕНИЕТО може да бъде обжалвано с въззивна жалба пред Окръжен съд Перник в двуседмичен срок от връчването му на страните.

ПРЕПИС от решението да се връчи на страните на осн. чл. 7, ал. 2 ГПК.

Съдия при Районен съд – Перник: _____